

Sygn. akt III RC 175/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Mirosław Barszcz

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r. w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko K. J. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego M. J.

o obniżenie alimentów

I. obniża z dniem 29 października 2015 roku alimenty ustalone ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu z dnia 11 stycznia 2008 roku, w sprawie o sygn. akt III RC 951/07 od powoda J. W. na rzecz małoletniego syna K. J. urodzonego (...) w W. z kwoty 700 (siedemset) złotych miesięcznie do kwoty 550 (pięćset pięćdziesiąt) złotych miesięcznie płatne do rąk matki małoletniego - M. J. do 25 - tego każdego miesiąca, z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. znosi koszty procesu między stronami.

UZASADNIENIE

J. W. w dniu 31 marca 2015 r. wniósł do tutejszego Sądu powództwo o obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz małoletniego syna K. J. z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty 350 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu powód podał m.in., że w (...)r. komisja ZUS uznała powoda za całkowicie niezdolnego do pracy, powód leczy się na(...), (...), (...). Oczekuje na operację (...)- (...). Od marca 2015 r. mieszka sam, koszty mieszkania i życia obciążają tylko powoda. Jego renta wynosi 2082,56 zł netto. Koszty w miesiącu wynoszą 1496,86 zł. Na alimenty i żywność pozostaje mu ok. 600 zł. W 2007 r. miesięczne dochody nieznacznie przekraczały 4000 zł, syn i jego matka byli na jego utrzymaniu i mieszkali w jego mieszkaniu (k. 3).

J. W. w toku całego procesu popierał powództwo i do chwili zamknięcia rozprawy wnosił o obniżenie alimentów do kwoty 350 zł miesięcznie począwszy od dnia złożenia pozwu (k. 56, k. 77, k. 96, k. 98).

Przedstawicielka ustawowa pozwanego powództwa nie uznała i do chwili zamknięcia rozprawy wносиła o jego oddalenie w całości (k. 31, k. 56, k. 77, k. 98).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. J. urodzony dnia (...) w W. pochodzi z nieformalnego związku J. W. i M. J.. Został uznany przez J. W. w dniu (...) r.

Alimenty od J. W. na rzecz małoletniego K. J. zostały ustalone ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w dniu 11 stycznia 2008 roku w sprawie III RC 951/07 pomiędzy J. W. i M. J. na kwotę 700 zł miesięcznie.

J. W. w dacie zawierania ugody miał 55 lat. Mieszkał w W., koszty utrzymania mieszkania wynosiły około 400 zł miesięcznie. Był zatrudniony na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu osiągał dochód w kwocie 1760 zł netto miesięcznie oraz pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie 1075 zł netto miesięcznie. Poza małoletnim K. nie miał innych osób na utrzymaniu. Posiadał mieszkanie w W. i w T. oraz samochód osobowy.

Obecnie J. W. ma 62 lata, prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe. Do dnia 15 marca 2015 r. zamieszkiwał razem z synem i jego matką, wówczas prowadził z nimi wspólne gospodarstwo domowe. Aktualnie mieszka sam w P. w mieszkaniu o powierzchni 51 m² stanowiącym jego własność. Koszty utrzymania mieszkania wynoszą około 500 zł miesięcznie, w tym opłaty czynszowe 393,73 zł, energia 100 zł. Jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, pobiera rentę z tego tytułu w kwocie 2082,56 zł miesięcznie. Posiada samochód osobowy matki V. (...) z 2010 r., którego koszt ubezpieczenia wyniósł 1028 zł rocznie, a przegląd techniczny raz w roku kosztuje 99 zł. Rachunki za telefon opłaca w kwocie około 70 zł miesięcznie. Telewizja kosztuje go 58 zł miesięcznie. Pozostaje po opieką lekarską, przyjmuje leki, których koszt wynosi około 100 zł miesięcznie. Korzysta z rehabilitacji, w maju br. był na turnusie rehabilitacyjnym, którego koszt wyniósł 1310 zł. W 2008 r. wykazał przychód w kwocie 51675,73 zł, w tym należności ze stosunku pracy 20952,89 zł, emerytury – renty 17222,84 zł, inne źródła 13500 zł, koszty uzyskania przychodu przedstawił na kwotę 1112,50 zł, a dochód na kwotę 50563,23 zł. W 2007 r. wykazał przychód w kwocie 87680,78 zł, w tym należności ze stosunku pracy 7554,75 zł, z emerytury – renty 15420,42 zł, z pozarolniczej działalności gospodarczej 64705,61 zł, koszty uzyskania przychodu przedstawił na kwotę 39858,28 zł, a dochód na kwotę 47822,50 zł. Założył małoletniemu synowi K. fundusz w (...), gdzie ma zgromadzone środki w kwocie 8000 zł. Posiada środki pieniężne w kwocie 30.000 zł, tj. około 40 % środków przez niego zainwestowanych (70.000 zł) na lokacie, na którą umowa została zawarta w 2012 r. na okres 10 lat, a z której czerpie dodatkowe dochody, dotychczas otrzymał z tego tytułu 1500 zł. Sprzedał mieszkanie w T. za kwotę około 270.000 zł, z której kwota 20.000 została przeznaczona na darowiznę na rzecz córki, kwota 35000 zł na dofinansowanie zakupu przez M. J. działki i wybudowanie na niej domku, kwotę 70000 zł wpłacił na lokatę, ponadto z tych środków przekazał darowiznę na rzecz M. J. celem dokonania przez nią zakupu samochodu. Z pozostałych pieniędzy alimentował syna, przeznaczył je także na bieżące utrzymanie jego, syna i matki syna w czasie ich wspólnego zamieszkiwania. Ponadto w okresie od poprzedniej sprawy alimentacyjnej sprzedał mieszkanie w W., a środki z jego sprzedaży przeznaczył na zakup mieszkania w P.. Utrzymuje osobiste kontakty z synem. Toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne – tytułem egzekucji alimentów na rzecz syna.

Małoletni K. J. w dacie zawierania ugody w przedmiocie alimentów miał 2,5 roku, mieszkał z matką w T. w mieszkaniu stanowiącym własność jego ojca, pozostawał pod opieką matki. Nie miał własnego majątku.

Małoletni K. J. ma obecnie 10 lat, mieszka z matką w P.. Uczęszcza do szkoły podstawowej. Trenuje karate. Jest ogólnie zdrowy. Wyjechał na obóz, którego koszt wyniósł 1290 zł, a który w całości sfinansowała mu matka.

M. J. w dacie zawierania ugody miała 32 lata, mieszkała z synem w T. w mieszkaniu stanowiącym własność J. W., który pokrywał koszty utrzymania mieszkania w całości w kwocie około 450 zł miesięcznie. Nie pozostawała w stosunku pracy, była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, nie posiadała prawa do zasiłku, nie osiągała żadnych dochodów. Nie posiadała żadnego majątku. Poza małoletnim K. nie miała innych dzieci.

Obecnie M. J. ma 39 lat, mieszka z synem w P.. Wynajmuje mieszkanie o powierzchni 36 m⁽⁽²⁾⁾, którego koszty czynszu wynoszą 1150 zł miesięcznie, ponadto ponosi opłaty za energię elektryczną i wodę w kwocie 130-150 zł miesięcznie, Internet w kwocie 30 zł miesięcznie, telefon 30 zł miesięcznie. Pracuje w (...), jest zatrudniona w firmie (...) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku (...) za miesięcznym wynagrodzeniem 2250 -2500 zł netto. Posiada nieruchomości w postaci zabudowanej działki leśno – rolnej i samochód osobowy.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o następujące dowody: kopię decyzji ZUS k. 4, zaświadczenie k. 32, kopię polisy k. 33, kopie faktur VAT k. 35, k. 40-44, k. 92-93, potwierdzenie przelewu k. 36, kopię zawiadomienia k. 39, kopię zaświadczenia lekarskiego k. 47, kopie decyzji k. 49-50, kopię orzeczenia lekarza orzecznika ZUS k. 51, kopię P. – 40 A k. 52, kopię zeznań o wysokości osiągniętego dochodu k. 53-55, zeznania w charakterze strony J. W. k. 96-97, protokół k. 100 i k. 57, protokół k. 59, zeznania w charakterze strony M. J. k. 97-98, protokół k. 100 i k. 57-58, protokół k. 59, odpisy aktów urodzenia K. J. akta III RC 951/07, oświadczenie o dochodach k. 13 akt III RC 951/07, ugoda k. 15 akt III RC 951/07.

Sąd nie oprął się na paragonach złożonych przez M. J., albowiem nie są one rachunkami imiennymi i nie stanowią one dowodu zakupu określonej rzeczy lub usługi dla małoletniego pozwanego.

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie w przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej w niniejszej sprawie. Należy także wskazać, iż niektóre z pism zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych. Podnieść też należy, że strony wiarygodności i mocy dowodowej tych dowodów nie kwestionowały.

Przesłuchania stron Sąd uznał za wiarygodne w częściach wzajemnie się pokrywających.

W zakresie stanu poprzedniego Sąd posiłkował się danymi zawartymi w aktach sprawy o alimenty zarejestrowanej za sygn. akt III RC 951/07, która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Toruniu.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 kro na obydwojgu rodzicach ciąży obowiązek łżenia na utrzymanie dzieci, które nie są jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Zakres tego obowiązku, stosownie do przepisu 135 kro, wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej, z drugiej zaś zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji, ale także takie, które stworzą uprawnionemu normalne warunki bytowe odpowiadające jego wiekowi, stanowi zdrowia i wykształceniu.

Stosownie do treści przepisu art. 138 kro w zakresie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może zatem prowadzić do obniżenia bądź podwyższenia alimentów wówczas gdy zmianie ulegną potrzeby uprawnionego albo zmienią się możliwości zarobkowe lub majątkowe strony do alimentacji zobowiązanej

W niniejszej sprawie wysokość alimentów od J. W. na rzecz małoletniego K. J. ustalona została ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w dniu 11 stycznia 2008 roku w sprawie III RC 951/07 na kwotę 700 zł miesięcznie.

Dla oceny zasadności zgłoszonego w niniejszej sprawie roszczenia należało ustalić, czy od tego okresu nastąpiła taka zmiana stosunków, która uzasadniałaby uwzględnienie powództwa.

W rozpoznawanej sprawie w okresie będącym przedmiotem zainteresowania w sytuacji małoletniego K. J. nie zaszły tego rodzaju zmiany, które uprawniałyby do obniżenia należnych mu od jego ojca alimentów. W rzeczonym okresie w ocenie Sądu koszty utrzymania pozwanego uległy wzrostowi. Nie budzi żadnych wątpliwości Sądu teza, że potrzeby dziecka, których zaspokojenie jest obowiązkiem rodziców wraz z wiekiem zwiększają się. W rozpoznawanej sprawie M. J. sporządziła zestawienie wydatków mających obrazować ponoszone przez nią koszty na utrzymanie syna (k.67-68), które oddaje wydatki na małoletniego. Biorąc jednak pod uwagę, iż przez usprawiedliwione potrzeby dziecka należy rozumieć nie tylko potrzeby elementarne polegające na zapewnieniu minimum egzystencji, ale także tworzące uprawnionemu warunków bytowania odpowiadających jego wiekowi, stanowi zdrowia i statusowi rodziców. Należy przyjąć, że miesięczna kwota utrzymania pozwanego wskazana przez jego matkę jest tylko nieznacznie przeszacowana. Chłopiec ma 10 lat, uczęszcza do szkoły podstawowej, nadto małoletni trenuje karate, wyjeżdża na wycieczki, był na obozie. Wszystko to uzasadnia przekonanie, iż jego potrzeby zwiększyły się w porównaniu z okresem poprzedniego

ustalania obowiązku alimentacyjnego. Prócz tego koszty mieszkaniowe uprzednio były zapewniane przez J. W., obecnie zaś M. J. wynajmuje mieszkanie płacąc czynsz, który w połowie stanowi koszt utrzymania małoletniego.

Reasumując, ten wątek w ocenie Sądu obecnie koszty utrzymania małoletniego K. J. oscylują w granicach kwoty 1500 zł miesięcznie. W kwocie tej znajdują pokrycie następujące wydatki: koszty mieszkania na jedną osobę w dwuosobowej rodzinie małoletniego 670 zł, wyżywienie 400 zł, odzież i obuwiu 150 zł, środki czystości 50-100 zł, leki 50 zł, wydatki szkolne, kulturalne i inne 150-200 zł.

Trzeba także zawsze pamiętać, iż wysokość obowiązku alimentacyjnego zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale także od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji.

Decydująca zatem dla ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego J. W. w niniejszej sprawie stała się ocena jego możliwości zarobkowych i majątkowych, gdyż górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Przy czym przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumie się nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

W sprawie zostało ustalone, iż powód jest osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy. Pobiera z tytułu niezdolności do pracy rentę w wysokości 2082 zł netto miesięcznie. Kwota ta stanowi górną granicę możliwości zarobkowych J. W.. Bezsporne jest bowiem, iż w takiej sytuacji powód nie może podjąć żadnej pracy zarobkowej. Biorąc pod uwagę te okoliczności nie powinna budzić żadnych wątpliwości Sądu ocena, iż w okresie stanowiącym zainteresowanie Sądu możliwości zarobkowe powoda uległy zmniejszeniu. W przedmiotowym okresie zmianie uległa także sytuacja majątkowa J. W.. W chwili obecnej nie posiada on już mieszkania w T. oraz w W.. Te decyzje powoda Sąd rozważał w kontekście przepisu art. 136 kro, zgodnie z którym jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych, i doszedł do przekonania, iż w rozpatrywanej sprawie te zmiany w sytuacji powoda są usprawiedliwione okolicznościami. W sprawie zostało ustalone, iż środki uzyskane ze sprzedaży mieszkania w W. powód przeznaczył na zakup innego mieszkania, w którym w chwili obecnej zamieszkuje, a w którym dotychczas zamieszkiwał także razem z synem i jego matką. Środki zaś uzyskane ze sprzedaży mieszkania w T. zostały przez niego rozdysponowane w taki sposób, iż nie można zarzucić mu, iż bezpodstawnie wyzbył się składnika majątkowego. Należy bowiem zauważyć, iż środki te w części zostały przeznaczone na utrzymanie syna, a także z części korzystała matka pozwanego. Jedynie za zbyt ryzykowaną i nieprzemysłną decyzję Sąd uznał zainwestowanie przez powoda środków w lokatę, która uniemożliwia mu dysponowanie nimi przez okres 10 lat. Zdaniem Sądu powód jednak pomimo tych zmian majątkowych dysponuje bądź będzie mógł dysponować pewnymi środkami z posiadanej poliso-lokaty, które będzie mógł przeznaczyć na własne utrzymanie. W sytuacji, w której nie będzie on w stanie pokrywać swoich stałych wydatków, winien on rozważyć zasadność rozwiązania tej umowy, bądź niewielkiego kredytowania wydatków na konto przyszłych środków w poliso-lokaty.

Odnosząc się do kosztów utrzymania powoda Sąd uznał, iż koszty te zostały przez niego przeszacowane. Powód nie wykazał, iż na leki wydatkuje kwotę 200 zł miesięcznie. Na kwotę przekraczającą 200 zł J. W. złożył bowiem zaledwie dwie faktury, które nie mogą uzasadniać twierdzenia, iż faktycznie wydatkuje co miesiąc taką kwotę. Niemniej jednak nie budzi wątpliwości Sądu, iż powód przyjmuje leki, ale będąc rencistą korzysta z ulg i dlatego też Sąd uznał, iż wydatkuje na nie kwotę niższą niż przez niego deklarowana. W ocenie Sądu zawyżone zostały także koszty utrzymania samochodu. Nie sposób bowiem przyjąć, iż na samochód comiesięcznie powód przeznacza 400 zł. W jego sytuacji zdrowotnej korzystanie z samochodu jest w pełni uzasadnione, powód bezspornie musi dojechać do lekarza czy na zakupy, ale nie są to tak częste wyjazdy, iż uzasadniałyby generowanie takich wysokich kosztów zużycia paliwa. Zdaniem Sądu Rejonowego wydatki na paliwo nie powinny przekraczać kwoty 150 zł miesięcznie, a całkowity koszt utrzymania auta 250 zł miesięcznie. Powód nie wykazał, iż w sposób stały korzysta z odpłatnej rehabilitacji, z tytułu

której wydatkuje kwotę 100 zł miesięcznie. Za stały wydatek nie można bowiem uznać jednorazowej odpłatności za turnus rehabilitacyjny. Koszt tego rodzaju oczywiście wpływa na ogólne koszty utrzymania, ale nie może zostać zaliczony do wydatków stałych. To ostatecznie stwierdzenie należy odnieść również do wydatków określonych przez powoda jako pomoc w utrzymaniu czystości. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż J. W. potrzebuje pomocy innych osób, nie sposób jednak przyjąć, iż tytułem pomocy w utrzymaniu porządku w jego mieszkaniu wydatkuje comiesięcznie kwotę 300 zł. Wysokość deklarowana przez powoda nie została przez niego dostatecznie wykazana w postępowaniu dowodowym.

Reasumując, ten wątek w ocenie Sądu Rejonowego koszty utrzymania J. W. oscylują w granicach kwoty około 1500 zł miesięcznie, w tym wyżywienie 400 zł, mieszkanie 500 zł, Internet i telefon 130 zł, odzież i obuwie 50 zł, leki 100 zł, utrzymanie samochodu 250 zł, inne wydatki 50- 100 zł.

Na rozstrzygnięcie sprawy istotny wpływ miała także aktualna sytuacja M. J.. Należy wskazać, iż jej możliwości zarobkowe i majątkowe w okresie będącym przedmiotem zainteresowania niewątpliwie zwiększyły się. Obecnie matka pozwanego jest właścicielką nieruchomości, nabytej przez nią ze środków pochodzących w części od ojca dziecka, ma stałą posadę i osiąga dochody w kwocie około 2250 - 2500 zł miesięcznie. Posiada zatem takie możliwości, które pozwalają jej w znacznie większym zakresie niż poprzednio finansowo partycypować w kosztach utrzymania syna.

Biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności rozpoznawanej sprawy Sąd uznał, iż powód posiada takie możliwości, które pozwalają mu nałożenie na rzecz syna kwoty wyższej niż deklarowana przez niego kwota 350 zł miesięcznie. Jako taką Sąd przyjął kwotę 550 zł miesięcznie. W ocenie Sądu jest to kwota, która stanowi obecnie górną granicę możliwości zarobkowych i majątkowych J. W., w dalszym ciągu pozwala też, uwzględniając możliwości zarobkowe i majątkowe M. J., na zaspokojenie zwykłych potrzeb małoletniego K. J..

Sąd uznał za zasadne obniżenie alimentów z dniem zamknięcia rozprawy, albowiem alimenty w dotychczasowej kwocie zostały już przeznaczone na pokrycie bieżących potrzeb pozwanego.

Z wyżej wymienionych względów na podstawie art. 138 kpc orzeczono jak w sentencji, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc.